

Vergaderjaar 1984–1985

18 998

Aanvulling van de Overgangswet Nieuw Burgerlijk Wetboek (Invoeringswet Boeken 3, 5 en 6 NBW elfde gedeelte)

Nr. 1

KONINKLIJKE BOODSCHAP

Aan de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Wij bieden U hiernevens ter overweging aan een voorstel van Wet tot aanvulling van de Overgangswet Nieuw Burgerlijk Wetboek (Invoeringswet Boeken 3, 5 en 6 NBW elfde gedeelte).

De toelichtende memorie (en bijlagen), die het Wetsvoorstel vergezelt, bevat de gronden waarop het rust.

En hiermede bevelen Wij U in Godes heilige bescherming.

's-Gravenhage, 23 mei 1985

Beatrix

Nr. 2

VOORSTEL VAN WET

Wij Beatrix, bij de gratie Gods, Koningin der Nederlanden, Prinses van Oranje-Nassau, enz. enz. enz.

Allen, die deze zullen zien of horen lezen, saluut! doen te weten:

Alzo Wij in overweging genomen hebben dat het wegens de invoering van de Boeken 3, 5 en 6 van het nieuwe Burgerlijk Wetboek, en mede in verband met de toekomstige invoering van de overige Boeken van dat wetboek, noodzakelijk is de Overgangswet nieuw Burgerlijk Wetboek aan te vullen;

Zo is het, dat Wij, de Raad van State gehoord, en met gemeen overleg der Staten-Generaal, hebben goedgevonden en verstaan, gelijk Wij goedvinden en verstaan bij deze:

HOOFDSTUK I. WIJZIGING VAN DE OVERGANGSWET NIEUW BURGERLIJK WETBOEK

In de Overgangswet nieuw Burgerlijk Wetboek worden na artikel 67 de volgende titels en artikelen opgenomen:

Titel 3. Algemene overgangsbepalingen in verband met de Boeken 3–8

Artikel 68. 1. In de volgende artikelen worden onder «de wet» verstaan de inwerking getreden bepalingen van de Boeken 3–8.

2. Voor zover en zolang op grond van de artikelen van deze titel en van de volgende titels de wet niet van toepassing is, blijft het vóór haar inwerkingtreding geldende recht van kracht.

Artikel 69. Door het enkele in werking treden van de wet wordt eigendom of een ander vermogensrecht niet verkregen of verloren.

Artikel 70. 1. Het enkele in werking treden van de wet doet geen vorderingsrechten en schulden ontstaan, op een ander overgaan of tenietgaan.

2. De bepalingen der wet omtrent verbintenissen worden echter voor het vervolg van toepassing op ten tijde van het in werking treden van de wet bestaande overeenkomsten en andere rechtsbetrekkingen waaruit verbintenissen voortvloeien.

Artikel 71. 1. Een beding dat vóór het in werking treden van de wet geldig is overeengekomen, behoudt zijn geldigheid, ook indien het in strijd is met een dwingende bepaling der wet.

2. Een beding dat naar een vóór het in werking treden van de wet geldend wetsartikel verwijst of de zakelijke inhoud van zo'n artikel weergeeft, wordt geacht een verwijzing naar of een weergave van de wet in te houden, tenzij zulks niet in overeenstemming zou zijn met de strekking van het beding.

3. Een beding als bedoeld in het eerste of tweede lid kan op grond van de wet slechts worden vernietigd, indien het krachtens het tevoren geldende recht eveneens vernietigbaar dan wel nietig was.

Artikel 72. Indien een bepaling der wet een door haar op korter dan een jaar gestelde en nog niet verstreken termijn vóór het tijdstip van haar toepasselijk worden zou doen aanvangen, vangt die termijn op dit tijdstip aan. Hij loopt evenwel af voordat zijn door de wet bepaalde duur is verstreken, op het tijdstip waarop de door hem vervangen termijn volgens het voorafgaande recht zou zijn verstreken.

Artikel 73. Indien een bepaling der wet een door haar op ten minste een jaar gestelde termijn zou doen aanvangen vóór het tijdstip van haar toepasselijk worden, geldt het bepaalde in de wet omtrent de aanvang, duur en aard van die termijn eerst wanneer een jaar nadien is verstreken. De termijn der wet wordt geacht niet vóór afloop van dat jaar te zijn voltooid, indien de door hem vervangen termijn volgens het voorafgaande recht alsdan nog niet zou zijn verstreken.

Artikel 74. 1. Het in werking treden van de wet heeft geen gevolg voor de bevoegdheid van de rechter voor wie voordien een geding is aangevangen, noch voor de aard van dat geding en voor de rechtsmiddelen tegen de uitspraak.

2. In gedingen als bedoeld in lid 1 bepaalt de rechter op verzoek van een der partijen of ambtshalve een termijn waarbinnen partijen de gelegenheid wordt geboden hun stellingen en conclusies voor zover nodig aan te passen aan de wet of aan deze of een der volgende titels.

3. In een geding ter zake van een cassatieberoep tegen een, vóór het in werking treden van de wet tot stand gekomen, uitspraak blijft het voordien geldende recht van toepassing. Dit geldt mede voor zover de verdere behandeling van de zaak door het gerecht waarnaar na cassatie is verwezen, tenzij de zaak als gevolg van de cassatie door dat gerecht in haar geheel opnieuw moet worden behandeld.

Artikel 75. 1. De wet blijft, ook buiten de in deze en de volgende titels geregelde gevallen, buiten toepassing in zaken van overgangsrecht, indien de gelijkenis met zulke gevallen daartoe noopt of indien die toepassing

onder de gegeven omstandigheden naar maatstaven van redelijkheid en billijkheid onaanvaardbaar zou zijn.

2. Van de artikelen 69–73 wordt, behalve in de volgende titels, afgeweken op dezelfde gronden als in het vorige lid aangegeven.

Titel 4. Overgangsbepalingen in verband met Boek 3

Artikel 76. Zaken die tot aan het tijdstip van het in werking treden van de wet onroerend door bestemming waren en als zodanig waren begrepen in een beslag of executie, blijven ook nadien daaronder begrepen en gelden zolang beslag en executie duren, tot aan de levering aan de koper als onroerend.

Artikel 77. Op zaken die tot aan het tijdstip van het in werking treden van de wet onroerend door bestemming waren en als zodanig aan hypotheek waren onderworpen, rust van dat tijdstip af een pandrecht. Het pandrecht komt na dat tijdstip mede te rusten op zaken die als onroerend door bestemming onder het tevoren geldende recht aan die hypotheek zouden zijn onderworpen. Met betrekking tot de zaken, in de eerste en tweede zin genoemd, wordt geacht het in artikel 3.9.2.14a lid 1 van Boek 3 bedoelde beding te zijn gemaakt. Het pandrecht op de in de eerste zin bedoelde zaken werkt tegen de, vóór het in werking treden van de wet ontstane, rechten en vorderingen, waartegen de hypotheek kon worden ingeroepen; met betrekking tot de rangorde geldt het als gevestigd op het tijdstip waarop de zaak met hypotheek werd belast.

Artikel 78. 1. Feiten die op het tijdstip van het in werking treden van de wet kenbaar zijn uit de openbare registers voor registergoederen uit een in- of overschrijving voordien, gelden voor de toepassing van de wet als feiten die overeenkomstig afdeling 3.1.2 van Boek 3 zijn ingeschreven, tenzij die feiten nadien niet meer hadden kunnen worden ingeschreven.

2. Artikel 3.1.2.4a van Boek 3 heeft geen invloed op de rangorde van rechten die reeds vóór het in werking treden der wet bestonden.

3. De artikelen 3.1.2.7 lid 1, 3.1.2.8 en 3.1.2.8a van Boek 3 worden eerst drie jaren na het tijdstip van het in werking treden van de wet van toepassing met betrekking tot een voor inschrijving vatbaar feit dat vóór dat tijdstip is geschied.

Artikel 79. 1. Een ongeldige rechtshandeling die vóór het tijdstip van het in werking treden van de wet is verricht, wordt op dat tijdstip met terugwerkende kracht tot een onaantastbare bekrachtigd, indien zij heeft voldaan aan de vereisten die de wet daartoe voor een dergelijke handeling stelt.

2. Lid 1 vindt slechts toepassing, indien alle onmiddellijk belanghebbenden die zich op de ongeldigheid hadden kunnen beroepen, de handeling voordien als geldig hebben aangemerkt.

Artikel 80. 1. De bepalingen der wet omtrent vernietigbaarheid en vernietiging, met inbegrip van artikel 3.2.17 van Boek 3, worden op een rechtshandeling die vóór het tijdstip van in werking treden van de wet is verricht, een jaar na dat tijdstip van toepassing.

2. Op een rechtshandeling die tevoren ongeldig was, vindt lid 1 slechts toepassing, indien alle onmiddellijk belanghebbenden die zich op de ongeldigheid hadden kunnen beroepen, de handeling totdien als geldig hebben aangemerkt.

Artikel 81. Een jaar na het tijdstip van in werking treden van de wet wordt een rechtshandeling die vóór dat tijdstip was verricht en die volgens het tevoren geldende recht vernietigbaar was, met terugwerkende kracht

nietig, indien de wet aan een rechtshandeling met dezelfde gebreken nietigheid verbindt, en voordien niet een beroep op de grond tot vernietiging is gedaan.

Artikel 82. Voor de toepassing van artikel 3.2.17 lid 1 onder d van Boek 3 wordt onder een bevoegdheid tot inroeping van een vernietigingsgrond begrepen de bevoegdheid tot het inroepen van een vernietigingsgrond, welke iemand reeds toekwam volgens het recht dat vóór het toepasselijk worden der wet gold.

Artikel 83. Artikel 3.3.3 lid 2 van Boek 3 wordt één jaar na het tijdstip van het in werking treden van de wet van toepassing op een volmacht die op dat tijdstip bestaat.

Artikel 84. Artikel 3.3.8 van Boek 3 is van toepassing op volmachten die vóór het tijdstip van het in werking treden van de wet zijn verleend, vanaf één jaar na dat tijdstip.

Artikel 85. Artikel 3.4.1.2 lid 3 van Boek 3 geldt mede ten aanzien van beperkte rechten die vóór het in werking treden van de wet reeds door afstand en vermenging waren tenietgegaan.

Artikel 86. 1. Op het tijdstip van het in werking treden van de wet gaat een goed dat voor verpanding vatbaar is en aan een ander tot zekerheid is overgedragen, over op degene te wiens laste de zekerheid is gesteld, en wordt het belast met pandrecht ten behoeve van de voormalige eigenaar tot zekerheid.

2. Van het in lid 1 genoemde tijdstip af heeft het pandrecht de gevolgen van een pandrecht dat naar zijn strekking overeenkomt met de eigendom tot zekerheid zoals die totdien bestond.

3. Het pandrecht werkt tegen de, vóór het in werking treden van de wet ontstane, rechten op het goed en vorderingen, waartegen de eigendom tot zekerheid kon worden ingeroepen. Het geldt met betrekking tot de rangorde als gevestigd op het tijdstip waarop het goed in eigendom tot zekerheid is overgegaan.

4. De schuldeiser aan wie de rechten uit een levensverzekering met afkoopwaarde tot zekerheid waren overgedragen, kan van het tijdstip van het in werking treden van de wet af als pandhouder die verzekering belenen ter hoogte van zijn opeisbare vordering tot aan die waarde op de bij de verzekeraar gebruikelijke voorwaarden.

5. De leden 1–4 zijn niet van toepassing, indien de schuldenaar reeds vóór het tijdstip van het in werking treden van de wet in de nakoming van zijn verbintenis was tekortgeschoten. Heeft evenwel zes maanden na dat tijdstip de schuldeiser aan de schuldenaar nog niet aangezegd dat hij tot verkoop van het goed zal overgaan, dan worden die leden alsdan van toepassing. Verkeert de schuldenaar op het genoemde tijdstip in staat van faillissement, dan worden die leden eerst na afloop daarvan toepasselijk, indien de eigendom tot zekerheid is blijven bestaan.

6. Overeengekomen bedingen worden op het pandrecht van overeenkomstige toepassing, ongeacht of zij aan een na het in werking treden van de wet gevestigd pandrecht kunnen worden verbonden, met uitzondering van bedingen die worden uitgesloten door de artikelen 3.9.2.10–14.

7. Van het in werking treden van de wet af wordt een alsdan bestaande verbintenis strekkende tot overdracht van een goed tot zekerheid, aangemerkt als een verbintenis tot vestiging van een pandrecht.

8. De partijen bij een overeenkomst die tot overdracht van goederen tot zekerheid verplicht, zijn desverlangd jegens elkaar gehouden tot medewerking aan aanpassing van die overeenkomst aan de bepalingen van titel 3.9 van Boek 3.

Artikel 87. Op de rechtsverhouding tussen degene die op het tijdstip van het in werking treden van de wet nog voor een bepaalde tijd rechthebbende op een goed is, en hem die na hem verkrijgt, zijn de bepalingen omtrent verbintenissen en bevoegdheden welke uit vruchtgebruik voortvloeien, van overeenkomstige toepassing, voor zover de aard of inhoud van die rechtsverhouding zich daartegen niet verzet.

Artikel 88. De artikelen 2014 en 637, zoals die tot aan het tijdstip van het in werking treden van de wet golden, blijven van toepassing op een daarin omschreven goed dat binnen drie jaren voor dat tijdstip was ontvreemd.

Artikel 89. 1. Indien vóór het tijdstip van het in werking treden van de wet een eigendomsvoorbehoud is bedongen met betrekking tot een goed dat voor verpanding vatbaar is, en voor een of meer andere vorderingen dan ter zake van een terzelfdertijd overeengekomen tegenprestatie, wordt de eigendom omgezet in een pandrecht overeenkomstig artikel 3.9.2.2 van Boek 3, wanneer de tegenprestatie niet langer is verschuldigd.

2. De leden 2, 3 en 5–8 van artikel 86 zijn van overeenkomstige toepassing.

Artikel 90. Levering van een recht als bedoeld in artikel 668 eerste lid van het Burgerlijk Wetboek zoals dit vóór het tijdstip van het in werking treden van de wet gold, en voltooid vóór dat tijdstip, werkt jegens een persoon tegen wie het moet worden uitgeoefend en ten aanzien van wie vóór dit tijdstip volgens artikel 668 tweede lid de overdracht nog geen gevolg had, slechts nadat zij hem overeenkomstig artikel 3.4.2.7 van Boek 3 is medegedeeld.

Artikel 91. 1. Voor de levering van een registergoed kan in plaats van een notariële akte een onderhandse akte worden gebezigd, indien die akte is opgesteld en mede-ondertekend door een persoon, bedoeld in lid 3, en deze persoon dit in het slot der akte heeft verklaard of dit in een door hem ondertekende verklaring aan de voet van de akte heeft bevestigd.

2. Lid 1 is van overeenkomstige toepassing op de akten, bedoeld in de artikelen 3.7.3.1 lid 1 van Boek 3, 5.3.10a lid 1 en 5.7.1.5b lid 2 van Boek 5 en 6.5.3.2a en 6.5.3.4 lid 2 van Boek 6.

3. Als een persoon, bedoeld in lid 1, geldt degene op wie artikel II van de Wet van 28 juni 1956, Stb. 376, tot aan het in werking treden van de wet van toepassing was.

4. Onze Minister van Justitie kan uit hoofde van het belang van het rechtsverkeer de bevoegdheid van zulk een persoon schorsen en intrekken; schorsing en intrekking worden in de Nederlandse Staatscourant bekendgemaakt.

5. De voorwaarden en beperkingen, krachtens artikel II tweede lid van de Wet van 28 juni 1956, Stb. 376, destijds bij de ministeriële aanwijzing van een persoon gesteld, blijven van kracht.

Artikel 92. De termijnen genoemd in artikel 3.4.3.1 van Boek 3, lopen bij het toepasselijk worden van dat artikel op goederen die tevoren krachtens artikel 2000 van het Burgerlijk Wetboek niet door verjaring konden worden verkregen, vanaf de stuiting van de verjaring van een rechtsvordering tot beëindiging van het bezit, indien zulk een stuiting voordien had plaats gevonden.

Artikel 93. Artikel 3.4.3.8 van Boek 3 wordt één jaar na het tijdstip van het in werking treden van de wet van toepassing met betrekking tot degene die alsdan een goed bezit; hij wordt geacht dat goed niet vóórdien te hebben verkregen.

Artikel 94. Indien een rechthebbende op het tijdstip van het in werking treden van de wet van zijn beperkte recht geen gebruik maakte en de termijn na afloop waarvan het dientengevolge geheel of ten dele teniet kon gaan, nog liep, wordt artikel 3.4.3.8a van Boek 3 een jaar na dat tijdstip van toepassing.

Artikel 95. Bezit en houderschap worden verkregen en verloren op het tijdstip van het in werking treden van de wet, indien de vereisten die de bepalingen van titel 3.5 van Boek 3 daarvoor stellen, reeds vóór dat tijdstip waren vervuld, doch het toen geldende recht aan de vervulling niet die gevolgen verbond. Op de verplichtingen die uit bezit en houderschap voortvloeien, is van dat tijdstip af, doch alleen voor het vervolg, de wet van toepassing.

Artikel 96. Artikel 3.5.15a van Boek 3 vindt mede toepassing met betrekking tot het bezit en het houderschap in het tijdvak dat aan het in werking treden van de wet is voorafgegaan.

Artikel 100. Artikel 3.7.1.8b lid 3 geldt niet voor een recht van pand of hypotheek dat vóór het in werking treden van de wet is gevestigd.

Artikel 101. Van het tijdstip van haar in werking treden af is de wet van toepassing op de handelingen met betrekking tot verdeling van een gemeenschap, voor zover die nog niet is voltooid en uitsluitend voor het vervolg, behalve indien dit zou nopen tot het ongedaan maken van alsdan reeds in overeenstemming met het voordien geldend recht getroffen maatregelen. De wet wordt niet van toepassing ten aanzien van de onderwerpen waaromtrent vóór het in werking treden van de wet een rechterlijke uitspraak is gevraagd.

Artikel 102. Van het tijdstip van het in werking treden der wet af is artikel 3.7.1.10 van Boek 3 van toepassing op een onzijdig persoon die is benoemd krachtens artikel 1117 van het Burgerlijk Wetboek zoals dat voordien gold, evenwel met handhaving van de voor hem geldende beloning.

Artikel 103 Artikel 3.7.2.3 lid 2 van Boek 3 is niet van toepassing op een in artikel 3.7.2.0 lid 2 bedoelde gemeenschap die op het tijdstip van het in werking treden van de wet reeds bestaat.

Artikel 104. 1. Op het tijdstip van het in werking treden van de wet wordt titel 3.8 van Boek 3 mede van toepassing op de alsdan nog aanwezige goederen, bedoeld in artikel 804 van het Burgerlijk Wetboek, zoals dat totdien gold, behoudens, voor zover het betreft het tijdvak vóór dat tijdstip, artikel 3.8.11 van Boek 3.

2. Bij de eerste opgave die de vruchtgebruiker overeenkomstig artikel 3.8.4 lid 4 van Boek 3 aan de hoofdgerechtigde zendt, doet hij tevens opgave betreffende goederen die door de toepassing van het vorige lid onder het vruchtgebruik zijn gebracht.

Artikel 105. Artikel 3.8.3a lid 2 van Boek 3 is van toepassing op een bewind dat ten tijde van het in werking treden van de wet bestaat.

Artikel 106. Artikel 3.8.19 van Boek 3 is van toepassing op een vruchtgebruik dat op het tijdstip van het in werking treden van de wet bestaat, ook indien op dat tijdstip de vruchtgebruiker reeds in ernstige mate in de nakoming van zijn verplichtingen is tekortgeschoten.

Artikel 107. Het vierde lid van artikel 1198 van het Burgerlijk Wetboek, zoals dat tot aan het tijdstip van het in werking treden van Boek 3 gold, blijft van toepassing op een verpand goed, zoals in dat artikel omschreven, dat binnen drie jaren voor dat tijdstip was verloren of ontvreemd en niet krachtens titel 5.2 van Boek 5 of een ander is overgegaan.

Artikel 108. Artikel 3.9.2.5a van Boek 3 geldt voor een pandrecht dat vóór het tijdstip van het in werking treden der wet is gevestigd zonder beperking tot de daar vermelde termijn van drie jaren.

Artikel 109. Artikel 3.9.2.9 leden 1 en 3 van Boek 3 is van overeenkomstige toepassing op verzuim van een pandgever die niet tevens de schuldenaar is, in de nakoming van de verplichtingen die hij vóór het in werking treden van de wet op zich heeft genomen, voor zover niet artikel 3.9.1.6a van Boek 3 van toepassing is.

Artikel 110. De artikelen 3.9.2.10–14 van Boek 3 zijn niet van toepassing op de uitwinning van een pand, indien de schuldenaar of de pandgever reeds vóór het tijdstip van het in werking treden van de wet in de nakoming van zijn verbintenis was tekortgeschoten en aan de pandgever de uitwinning van het pand reeds was aangezegd.

Artikel 111. Artikel 1205, tweede lid, van het Burgerlijk Wetboek, zoals dat tot aan het tijdstip van het in werking treden van de wet gold, blijft van toepassing ten aanzien van schulden die op dat tijdstip bestaan.

Artikel 112. De houders van certificaten als bedoeld in artikel 3.9.3.1, welke op het tijdstip van het in werking treden van de wet reeds bestaan, verkrijgen op dat tijdstip een pandrecht overeenkomstig de leden 2 en 3 van dat artikel.

Artikel 113. Indien op het tijdstip van het in werking treden van de wet sinds de overschrijving in de openbare registers van een leveringsakte wegens koop of een akte van scheiding nog geen acht vrije dagen zijn verstreken, blijven de artikelen 1227 en 1228 van het Burgerlijk Wetboek, zoals die voordien golden, van toepassing.

Artikel 114. Artikel 1229 van het Burgerlijk Wetboek, zoals dat vóór het tijdstip van het in werking treden van de wet gold, blijft van toepassing op bedongen rente over een vordering tot zekerheid waarvan vóór dat tijdstip hypotheek was gevestigd.

Artikel 115. Artikel 3.9.4.8b is gedurende een termijn van vijf jaren van het tijdstip van het in werking treden van de wet af niet van toepassing op een hypotheek die vóór dat tijdstip is gevestigd.

Artikel 116. Indien een hypotheekhouder vóór het tijdstip van het in werking treden van de wet aan een notaris opdracht heeft gegeven tot de voorbereiding van een openbare verkoop overeenkomstig artikel 1223 tweede lid van het Burgerlijk Wetboek zoals dat voordien luidde, blijft het toen geldende recht op die verkoop van toepassing; zo alsdan de toewijzing ingevolge verkoop na dit tijdstip geschiedt, zijn de artikelen 3.9.4.16–19 echter wel van toepassing.

Artikel 117. 1. De bepalingen van de wet omtrent de rangorde waarin vorderingen uit de opbrengst van een goed moeten worden voldaan, gelden, behoudens het elders bepaalde, mede met betrekking tot vorderingen die op het tijdstip van het in werking treden van de wet bestaan.

2. De wet is niet van toepassing op de rangorde bij de verdeling van de opbrengst van een goed dat op het tijdstip van haar in werking treden reeds ten behoeve van het verhaal is verkocht, noch op die bij de verdeling van hetgeen op een vordering op dat tijdstip reeds is geïnd.

3. Het in werking treden van de wet heeft voor de dan bestaande vorderingen geen gevolg ten aanzien van de werking van een surséance van betaling, die voordien aan de schuldenaar voorlopig is verleend.

4. De wet is niet van toepassing op de rang van vorderingen op een in staat van faillissement verklaarde schuldenaar, indien zij in werking treedt nadat de rechter-commissaris overeenkomstig artikel 108 der Faillissementswet de dag heeft bepaald waarop die vorderingen uiterlijk ter verificatie moeten zijn ingediend.

Artikel 118. Artikel 3.10.3.2 van Boek 3 is niet van toepassing met betrekking tot een vordering tot vergoeding die op het tijdstip van het in werking treden van de wet bestaat.

Artikel 119. Afschaffing van voorrechten op bepaalde goederen door het in werking treden van de wet heeft geen gevolg voor een voorrecht dat voordien reeds krachtens artikel 1185 onder 3° van het Burgerlijk Wetboek, zoals dat tevoren gold, aan een vordering was verbonden. De voordien geldende artikelen 1190 en 1192a van het Burgerlijk Wetboek blijven van toepassing. Het voorrecht heeft voorrang boven een pandrecht dat is gevestigd overeenkomstig artikel 3.9.2.2 van Boek 3, of dat, ingevolge artikel 86 lid 2 of 89 lid 1, de gevolgen van een zodanig pandrecht heeft.

Artikel 120. Over het tijdvak vóór het in werking treden van de wet wordt een verjaring waarop de wet van toepassing is, geacht te zijn gestuit door een oorzaak die volgens het tevoren geldende recht stuiting tot gevolg had.

Artikel 121. 1. In afwijking van artikel 73 worden aanvang en duur van een verjaringstermijn door de wet bepaald in de gevallen waarin de verjaring overeenkomstig artikel 3.11.19 van Boek 3 binnen een jaar na het in werking treden van de wet wordt verlengd.

2. De artikelen 2023–2029 van het Burgerlijk Wetboek, zoals die tot aan het in werking treden van de wet golden, blijven gedurende een jaar nadien van toepassing op de gevallen waarin zij totdien toepasselijk waren, tenzij er een grond tot verlenging der verjaring overeenkomstig artikel 3.11.20 van Boek 3 bestaat. Na afloop van dat jaar wordt de verjaring geacht nimmer geschorst te zijn geweest.

Artikel 122. Van het tijdstip van het in werking treden der wet af geldt artikel 3.11.20b leden 1 en 2 van Boek 3, voor zover een pand- of hypotheekrecht niet reeds eerder teniet was gegaan.

Artikel 123. Vanaf een jaar na het verstrijken van het tijdstip van het in werking treden der wet gelden de artikelen 3.11.20c en 3.11.20d van Boek 3 mede, indien de in artikel 3.11.20c bedoelde rechterlijke of arbitrale uitspraak vóór dat tijdstip is gevallen.

Titel 6. Overgangsbepalingen in verband met Boek 5

Artikel 150. 1. Op het tijdstip van het in werking treden van de wet nog bestaande zakelijke rechten, die niet waren geregeld in het Burgerlijk Wetboek zoals dat voordien gold en die krachtens artikel 1 van de Wet van 16 mei 1829, Stb. 29, zijn gehandhaafd, worden registergoederen. Op vóór dit tijdstip tot stand gekomen inschrijfbaar feiten ter zake van rechten die niet uit de openbare registers kenbaar zijn, is artikel 3.1.2.7 lid 1 van Boek 3 niet van toepassing.

2. Op deze rechten, alsmede op grondrenten en rechten van beklemming en van altijdurende beklemming blijven de regels van toepassing die voor hen golden vóór het in werking treden van de wet, voor zover uit de bepalingen omtrent registergoederen niet anders voortvloeit.

3. Een recht van aanwas geldt als eigendom van de bodem waarop het rust; degene die tot aan het in werking treden van de wet eigenaar van de stroom boven die bodem was, verkrijgt een beperkt recht op de bodem, dat de hem voordien toekomende bevoegdheden met betrekking tot de stroom inhoudt.

4. De overige in dit artikel bedoelde rechten gelden met inachtneming van hun bijzondere aard als beperkte rechten op de zaak waarop zij rusten.

5. De rechter kan op vordering van de eigenaar van de zaak waarop een in dit artikel bedoeld beperkt recht rust, de inhoud van dat recht wijzigen, indien het ongewijzigd voortbestaan in strijd is met het algemeen belang,

alsook op grond van omstandigheden welke van dien aard zijn dat naar maatstaven van redelijkheid en billijkheid ongewijzigde instandhouding niet van de eigenaar kan worden geveerd. De rechter kan de vordering toewijzen onder door hem te stellen voorwaarden; hij houdt geen rekening met omstandigheden die zich vóór het in werking treden van de wet hebben voorgedaan.

6. De leden 1–5 gelden niet voor grafrechten, zoals geregeld in de Wet op de lijkbezorging.

Artikel 151. 1. De artikelen 5.2.3–8a van Boek 5 gelden van het tijdstip van het in werking treden der wet af met betrekking tot roerende zaken die iemand vóór dat tijdstip als onbeheerd heeft gevonden en tot zich genomen.

2. De verplichtingen van de vinder bedoeld in artikel 5.2.3 lid 1 gelden evenwel niet met betrekking tot niet kostbare zaken die de vinder langer dan een jaar vóór dat tijdstip heeft gevonden en tot zich genomen.

3. Een jaar na het tijdstip van het in werking treden van de wet verkrijgt de vinder die de zaak alsdan in zijn macht heeft, de eigendom daarvan, indien hij vóór het genoemde tijdstip de in artikel 5.2.3 lid 1 omschreven aangifte of mededeling heeft gedaan of deze ingevolge het vorige lid achterwege mocht laten; ten aanzien van de vinder geldt hetzelfde, indien een gemeente de zaak in haar macht heeft. De eerste zin is van overeenkomstige toepassing op een opvolger van de vinder die de zaak rechtstreeks of middellijk van deze in zijn macht heeft verkregen en die niet reeds als derde te goeder trouw eigenaar was geworden.

4. De rechtspositie van de vinder die vóór het tijdstip van het in werking treden van de wet overeenkomstig artikel 5.2.5 van Boek 5 heeft gehandeld, gaat op dat tijdstip met de daaraan verbonden verplichtingen over op degene aan wie hij de zaak heeft afgegeven; een recht op beloning ontstaat niet.

5. De leden 1–4 zijn niet van toepassing op gevonden voorwerpen waarmee reeds vóór het in werking treden van de wet is gehandeld overeenkomstig de Wet op de strandvonderij, het Algemeen Reglement voor het vervoer op de spoorwegen of het Postbesluit.

Artikel 152. De verplichting genoemd in artikel 5.2.9 van Boek 5 geldt niet, indien de schat langer dan een jaar vóór het in werking treden van de wet is ontdekt.

Artikel 153. Op het tijdstip van het in werking treden van de wet verliest degene die totdien eigenaar van een zaak was, de eigendom daarvan, indien de in artikel 5.2.17 van Boek 5 genoemde feiten op dat tijdstip waren voltooid.

Artikel 154. Van het tijdstip van het in werking treden van de wet af is degene die totdien eigenaar van een water was, eigenaar van de bodem onder dat water. Een beperkt recht op zulk een water komt alsdan op die bodem te rusten.

Artikel 155. Artikel 5.3.5 van Boek 5 geldt van het in werking treden der wet af voor onroerende zaken die totdien geen eigenaar hadden.

Artikel 156. Uitbreiding van de territoriale zee na het in werking treden van de wet zal niet tot gevolg hebben dat de eigendom van haar bodem de alsdan daarmee duurzaam verenigde gebouwen en werken zal gaan omvatten.

Artikel 157. Van drie jaren na het tijdstip van het in werking treden van de wet af bepalen de artikelen 5.3.9 en 5.3.12 van Boek 5 wie alsdan eigenaar is van de stroken grond langs de oeverlijn van een water, tenzij vóór dat tijdstip de grens bij delimitatieovereenkomst is vastgelegd of

nadien artikel 5.3.10a toepassing heeft gevonden, dan wel een vordering tot vastlegging als bedoeld in artikel 5.3.10b van dat Boek is ingesteld. Artikel 5.3.10 van Boek 5 is van overeenkomstige toepassing op de vastlegging van een grens door een delimitatieovereenkomst die vóór het in werking treden van de wet is gesloten.

Artikel 158. Artikel 5.3.13 van Boek 5 is niet van toepassing op uitbreiding van een duin ten gevolge van overstuiving door de wind vóór het in werking treden van de wet.

Artikel 159. Van haar in werking treden af, doch alleen voor het vervolg, gelden de bepalingen der wet voor de verplichtingen uit het burencrecht.

Artikel 160. Het in werking treden van de wet brengt geen wijziging in de rechten, bevoegdheden en verplichtingen met betrekking tot een buurweg welke voordien is ontstaan; artikel 3.1.2.7 lid 1 van Boek 3 is niet van toepassing op de bestemming tot zulk een buurweg.

Artikel 161. De eigenaar van een erf is, tenzij een beperkt recht iets anders meebrengt, verplicht op vordering van een nabuur de ten tijde van het in werking treden van de wet bestaande toestand in overeenstemming te brengen met hetgeen waarop die nabuur nadien op grond van titel 5.4 van Boek 5 aanspraak kan maken. Is die toestand echter in overeenstemming met het voordien geldende recht, dan kan de eigenaar van het erf verlangen dat de wijziging niet wordt aangebracht dan op kosten van de nabuur en tegen vooraf door deze te betalen of te verzekeren schadevergoeding.

Artikel 162. 1. Bij het in werking treden van de wet bestaat mandeligheid, indien alsdan reeds is voldaan aan de vereisten die artikel 5.5.1 lid 1 van Boek 5 aan het ontstaan daarvan stelt. Op dat tijdstip is een scheidsmuur, een hek of een heg gemeenschappelijk eigendom en mandelig, indien alsdan aan de vereisten daarvoor volgens artikel 5.5.2 van Boek 5 is voldaan.

2. Indien eigenaars van erven voor het in werking treden der wet een overeenkomst als omschreven in artikel 5.5.1 lid 2 van Boek 5 hadden gesloten, kunnen zij of hun rechtsopvolgers bij nadere overeenkomst de zaak tot gemeenschappelijk eigendom maken, waardoor deze mandelig wordt.

Artikel 163. De bestemming en herleving die vóór het in werking treden van de wet een erf dienstbaarheid hebben doen ontstaan, kunnen nadien worden ingeschreven in de openbare registers, bedoeld in afdeling 3.1.2 van Boek 3 op de voet van een rechtshandeling als bedoeld in artikel 3.1.2.2 lid 1 onder a. Artikel 3.1.2.7 lid 1 is op het ontbreken van de inschrijving niet van toepassing.

Artikel 164. Indien een erf vóór het in werking treden van de wet aan twee of meer personen, hetzij als deelgenoten, hetzij als eigenaars van verschillende gedeelten daarvan, toebehoort, wordt artikel 5.6.7a lid 1 van Boek 5 op hen van toepassing met betrekking tot geldelijke verplichtingen die na het in werking treden van de wet ontstaan.

Artikel 165. Een erf dienstbaarheid die op het tijdstip van het in werking treden van de wet reeds bestond, kan niet uit hoofde van artikel 5.6.8 van Boek 5 worden opgeheven. In geval van een vordering tot wijziging houdt de rechter geen rekening met omstandigheden die zich vóór dat tijdstip hebben voorgedaan.

Artikel 166. Op een erfpacht, aangevangen vóór het tijdstip van het in werking treden van de wet, blijft artikel 766 van het vóór dat tijdstip

geldende Burgerlijk Wetboek van overeenkomstige toepassing; de opzegging moet echter bij exploit geschieden.

Artikel 167. Een erfpachter kan een erfpacht die op het tijdstip van het in werking treden van de wet bestaat, slechts opzeggen voor zover hij naar het voordien geldende recht tot opzegging of eenzijdige afstand zou zijn bevoegd geweest. Artikel 5.7.1.2b van Boek 5 is van toepassing, behalve voor zover een andere termijn voor de opzegging of afstand was bedongen.

Artikel 168. Indien een erfpacht vóór het in werking treden van de wet aan twee of meer personen, hetzij als deelgenoten, hetzij als eigenaars van verschillende gedeelten van de zaak, toebehoort, wordt artikel 5.7.1.5a lid 1 van Boek 5 voor het eerst van toepassing met betrekking tot de eerste canon die na het in werking treden van de wet wordt verschuldigd.

Artikel 169. Een erfpacht die op het tijdstip van het in werking treden van de wet reeds bestond, kan niet uit hoofde van artikel 5.7.1.8a lid 1 van Boek 5 worden opgeheven. In geval van een vordering tot wijziging houdt de rechter geen rekening met omstandigheden die zich vóór dit tijdstip hebben voorgedaan.

Artikel 170. Artikel 5.7.1.11 van Boek 5 is niet van toepassing op een erfpacht die ten tijde van het in werking treden van de wet bestaat.

Artikel 171. De artikelen 166–169 zijn van overeenkomstige toepassing op een recht van opstal in dezelfde gevallen waarin die artikelen op een recht van erfpacht van toepassing zijn en voor zover het opstalrecht aan de daar bedoelde regels voor erfpacht is onderworpen.

Artikel 172. Artikel 5.10.1.2a van Boek 5 is, te rekenen vanaf het in werking treden van de wet, mede van toepassing op een splitsing die voordien heeft plaatsgevonden.

Titel 7. Overgangsbepalingen in verband met Boek 6

Artikel 173. 1. Is voor de al dan niet toepasselijkheid van de bepalingen der wet omtrent aansprakelijkheid en schadevergoeding beslissend, of een schade vóór of na het in werking treden van de wet is ontstaan, en blijkt dit niet, dan is beslissend, of de schade voor of na het in werking treden van de wet is bekend geworden. Het bepaalde in de eerste zin geldt niet voor schade als gevolg van het tekortschieten in de nakoming van een verbintenis.

2. De aansprakelijkheid voor schade die is ontstaan of bekend geworden na het in werking treden van de wet, wordt, ook met betrekking tot haar omvang, naar het tevoren geldende recht beoordeeld, indien die schade voortspuit uit dezelfde gebeurtenis als een eerdere door de benadeelde geleden schade waarop dat recht van toepassing was.

Artikel 174. De omzetting van een natuurlijke verbintenis in een rechtens afdwingbare bij een uiterste wilsbeschikking is niet aan de vereisten van artikel 6.1.1.5 van Boek 6 onderworpen, indien deze beschikking vóór het in werking treden van de wet is gemaakt, doch nadien tot uitvoering komt.

Artikel 175. 1. De artikelen 6.1.2.4–7a van Boek 6 blijven buiten toepassing, indien vóór het in werking treden van de wet een schuld, al dan niet met de kosten, ten laste van een hoofdelijke schuldenaar of een derde geheel of ten dele is gedelgd voor meer dan het gedeelte dat hem aangaat.

2. De artikelen 6.1.2.1–3 en 6.1.2.7b van Boek 6 zijn niet van toepassing op een vóór het in werking treden van de wet tot stand gekomen borgtocht of bedongen gebondenheid als hoofdelijk medeschuldenaar wie de schuld in zijn verhouding tot de hoofdschuldenaar niet aangaat.

Artikel 176. Is een prestatie die aan twee of meer schuldeisers is verschuldigd, vóór het tijdstip van het in werking treden van de wet nog niet geheel of ten dele betaald, dan is afdeling 6.1.3 van Boek 6 daarop van toepassing, tenzij vóór dat tijdstip betaling is gevorderd.

Artikel 177. Het in werking treden van de wet doet de vorderingen bedoeld in de artikelen 6.1.6.6a, 6.1.6.7b en 6.1.6.12 van Boek 6 ontstaan, indien alsdan aan de in die artikelen gestelde vereisten is voldaan en het tevoren geldende recht niet een zodanige vordering toekende. De termijn van verjaring van die vorderingen wordt gerekend te zijn begonnen op het tijdstip waarop de in die artikelen bedoelde vereisten waren vervuld, doch hij wordt niet voltooid voordat een jaar na het in werking treden is verstreken.

Artikel 178. Artikel 6.1.6.11, aanhef en onderdeel b, van Boek 6 geldt niet voor verbintenissen tot aflevering van een naar de soort bepaalde zaak, die voortvloeien uit een rechtsbetrekking welke vóór het in werking treden van de wet is ontstaan.

Artikel 179. Artikel 6.1.6.18 lid 1 van Boek 6 geldt niet, indien vóór het in werking treden van de wet niet meer dan twee achtereenvolgende kwitanties zijn afgegeven.

Artikel 180. De wet bepaalt van haar in werking treden af of een bevoegdheid tot opschorting van de nakoming van een verbintenis, een retentierecht daaronder begrepen, bestaat.

Artikel 181. Op een aanbod van gerede betaling of een bewaargeving, verricht vóór het in werking treden van de wet en met inachtneming van de toen geldende artikelen 1440–1448 van het Burgerlijk Wetboek, zijn de artikelen 6.1.7.9–6.1.7.13a van Boek 6 niet van toepassing.

Artikel 182. Indien een schuldenaar vóór het in werking treden van de wet in de nakoming van zijn verbintenis is tekortgeschoten, is op de gevolgen van de tekortkoming de wet niet van toepassing, ook niet indien de tekortkoming nadien wordt voortgezet.

Artikel 183. Artikel 6.1.8.8 van Boek 6 is niet van toepassing op het verstrijken van een termijn als bedoeld onder a van dat artikel, die voortvloeit uit een rechtsverhouding welke vóór het tijdstip van het in werking treden van de wet is ontstaan, noch op het niet nakomen van een op dat tijdstip bestaande verbintenis als bedoeld in onderdeel b van dat artikel.

Artikel 184. Artikel 6.1.10.7 van Boek 6 geldt niet met betrekking tot een vordering die vóór het tijdstip van in werking treden van de wet op een ander was overgegaan, of waarop vóór dat tijdstip beslag was gelegd dan wel een beperkt recht gevestigd.

Artikel 185. Tenzij uit de tussen partijen bestaande rechtsverhouding anders voortvloeit, worden de geldvorderingen en geldschulden die vóór het tijdstip van het in werking treden van de wet zijn opgenomen in een rekening als bedoeld in artikel 6.1.10.18 van Boek 6, aangemerkt als op dat tijdstip verrekend voor zover dat nog niet eerder was geschied, in de volgorde waarin zij voor schuldvergelijking krachtens het voordien geldende recht waren vatbaar geworden; van dat tijdstip af is alleen het saldo verschuldigd.

Artikel 186. De bevoegdheid tot tenuitvoerlegging van een executoriale titel terzake van een vordering en haar nevenrechten komt vanaf het tijdstip van het in werking treden van de wet toe aan degene op wie de vordering vóór dat tijdstip is overgegaan, tenzij de vorige rechthebbende reeds maatregelen tot uitoefening van zijn bevoegdheid heeft genomen.

Artikel 187. Het tevoren geldende artikel 1438, aanhef en onder 2°, van het Burgerlijk Wetboek is ook na het in werking treden van de wet van toepassing, indien de koop voordien is gesloten. De hypotheek van schuldeisers in wier rechten de koper is gesubrogeerd, blijven in stand, voor zover dit voor de uitoefening van die rechten door de koper nodig is.

Artikel 188. De artikelen 6.2.2.8 en 6.2.2.9 van Boek 6 zijn niet van toepassing op een subrogatie na het in werking treden van de wet, indien tevoren eveneens reeds subrogatie terzake van dezelfde vordering heeft plaatsgevonden.

Artikel 189. Indien vóór het tijdstip van het in werking treden van de wet een rechtshandeling onder ontbindende voorwaarde is verricht, die naar het toen geldende recht het tenietgaan van een verbintenis door vermenging tot gevolg heeft gehad, doet de vervulling van de voorwaarde na dat tijdstip de verbintenis herleven.

Artikel 190. Wordt bij het ontstaan van een vordering uit onverschuldigde betaling of ongerechtvaardigde verrijking de rechtsverhouding tussen partijen beheerst door het recht dat vóór het in werking treden van de wet gold, dan worden de afdelingen 6.4.2 en 6.4.3 van Boek 6 daarop niet van toepassing.

Artikel 191. Afdeling 6.5.2A van Boek 6 is op algemene voorwaarden die op het tijdstip van het in werking treden van de wet reeds door een partij in haar overeenkomsten worden gebruikt, van toepassing nadat drie jaren na dit tijdstip zijn verstreken. Gedurende die termijn is de wet evenmin van toepassing op wijzigingen in die voorwaarden na het in werking treden van de wet.

Artikel 192. Artikel 78 geldt niet voor een beding als bedoeld in artikel 6.5.3.4 van Boek 6 dat op het tijdstip van het in werking treden van de wet uit de openbare registers kenbaar is; de rechtsgevolgen die artikel 6.5.3.4 en afdeling 3.1.2 van Boek 3 aan inschrijving in de openbare registers verbinden, komen slechts toe aan inschrijving na dit tijdstip.

Artikel 193. De artikelen 6.5.3.5 lid 2 en 6.5.3.5a–6.5.3.7 van Boek 6 gelden niet voor een beding ten behoeve van een derde, dat op het tijdstip van het in werking treden van de wet reeds bestaat.

Artikel 194. Artikel 6.5.3.8a van Boek 6 is mede van toepassing op een ondergeschikte die op het tijdstip van het in werking treden van de wet nog niet is aangesproken door de wederpartij van degene in wiens dienst hij was ten tijde van de in dat artikel bedoelde gedragingen.

Artikel 195. In geval van een vordering tot wijziging of ontbinding van een overeenkomst als bedoeld in de artikelen 6.5.3.11 en 6.5.3.12 van Boek 6 houdt de rechter bij de toepassing van die artikelen geen rekening met een wijziging in de omstandigheden die zich vóór het in werking treden van de wet heeft voorgedaan.

Titel 8. Overgangsbepalingen in verband met Boek 7

Artikel 196. 1. Titel 7.1 van Boek 7 is niet van toepassing op een consumentenkoop die vóór het tijdstip van het in werking treden van de wet is gesloten.

2. Op andere koopovereenkomsten die vóór dat tijdstip zijn gesloten, wordt titel 7.1 drie jaren na dat tijdstip van toepassing, doch uitsluitend met betrekking tot afleveringen die dan nog niet opeisbaar zijn geworden.

3. Artikel 7.1.1.5 van Boek 7 is slechts van toepassing op de gevolgen van toezending van een zaak die na het in lid 1 bedoelde tijdstip geschiedt.

Artikel 210. Artikel 7.7.1f van Boek 7 is niet van toepassing op een last die vóór het in werking treden van de wet is gegeven.

Artikel 220. 1. De afdelingen 7.14.1 en 7.14.2 van Boek 7 zijn niet van toepassing op een borgtocht die ten tijde van het in werking treden van de wet reeds bestaat.

2. Afdeling 7.14.3 van Boek 7 blijft buiten toepassing op de gevolgen van de borgtocht tussen de hoofdschuldenaar en de borg en tussen borgen en andere voor de verbintenis aansprakelijke personen onderling, indien vóór het in werking treden van de wet aan de schuldeiser is betaald.

Slotartikel

Deze wet kan worden aangehaald als: Overgangswet nieuw Burgerlijk Wetboek.

HOOFDSTUK II. SLOTBEPALINGEN

Artikel I

1. Onze Minister van Justitie stelt de doorlopende nummering van aaneensluitende artikelen van de Overgangswet nieuw Burgerlijk Wetboek vast.

2. Hij draagt zorg dat de verwijzingen daarin naar artikelen, paragrafen, afdelingen en titels van het nieuwe Burgerlijk Wetboek met de nummering daarvan in overeenstemming worden gebracht.

3. Hij draagt zorg dat de overeenkomstig de voorgaande leden bijgewerkte tekst van de Overgangswet nieuw Burgerlijk Wetboek in het Staatsblad wordt geplaatst.

Artikel II

1. Deze wet treedt in werking op een bij koninklijk besluit vast te stellen tijdstip.

2. Onze Minister van Justitie kan artikel I van deze wet als hoofdstuk of deel van een hoofdstuk in het geheel van de Invoeringswet Boeken 3, 5 en 6 nieuw Burgerlijk Wetboek invoegen met de daartoe nodige nummering.

Artikel III

Deze wet kan worden aangehaald als Invoeringswet Boeken 3, 5 en 6 nieuw B.W. (elfde gedeelte).

Lasten en bevelen dat deze in het Staatsblad zal worden geplaatst en dat alle ministeries, autoriteiten, colleges en ambtenaren wie zulks aangaat, aan de nauwkeurige uitvoering de hand zullen houden.

Gegeven

De Minister van Justitie,